Inbreng commissiedebat mentale gezondheid studenten en scholieren

Aan: Vaste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Datum

8 mei 2025

Ons kenmerk

257666/2025

Contactpersonen

Joyce van der Wegen, jvanderwegen@denederlandseggz.nl

Britt van Beek, britt.vanbeek@nip.nl

Onderwerp

Input commissiedebat mentale gezondheid studenten en scholieren

Geachte Kamerleden,

Op 14 mei spreekt u met minister Bruins en staatssecretaris Karremans over de mentale gezondheid van studenten en scholieren. Een urgent thema gezien de zorgwekkende cijfers over psychische klachten onder jongeren en toenemende druk (RIVM, 2025). **Als de Nederlandse ggz en het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) roepen wij u op om in dit debat te pleiten voor concrete, structurele acties gericht op preventie van mentale problemen onder jongeren.** In bestaand beleid zien we hiervoor een aantal kansen en aanknopingspunten die we hieronder achtereenvolgens aanstippen. Aanvullend doen we vier concrete aanbevelingen.

Wij vragen u met nadruk om het ingezette beleid van voormalig minister Dijkgraaf gericht op studentenwelzijn te continueren en te versterken (zie: rijksoverheid.nl, 4 juli 2023). De extra middelen (Landelijk Kader Studentenwelzijn) die hiervoor beschikbaar zijn gesteld mogen niet verloren gaan. Omdat er bezuinigingen op het hoger onderwijs dreigen, groeit de zorg over aandacht en financiering voor studentenwelzijn.

Staatssecretaris Karremans heeft in april 2025 de eerste contouren van een samenhangende preventiestrategie gepresenteerd (kamerbrief 8 april 2025). Aandacht voor mentale gezondheid is daarbij te beperkt. De jeugdparagraaf richt zich vooral op Social Media, terwijl psychische klachten onder jongeren een bredere aanpak vereisen. **Wij roepen op om de strategie uit te breiden met expliciete aandacht voor mentale gezondheid, vroegsignalering en veerkrachtbevordering. Maak helder waar verantwoordelijkheid voor bevordering van mentale weerbaarheid is belegd en hoe dit samenhangt met de preventiestrategie.**

De Deskundigencommissie Hervormingsagenda jeugd, roept op tot een brede, domeinoverstijgende aanpak. Het verbinden van de lichamelijke en geestelijke gezondheid past hier goed bij, de plannen van Karremans dienen daarop aan te sluiten.

Daarnaast is in de nieuwe werkagenda mentale gezondheid (Kamerbrief actieprogramma mentale gezondheid en ggz) aangekondigd dat in het tweede deel concrete maatregelen voor jongeren volgen. **Wij zien dit als een uitgelezen moment om tot een lange termijn domein overstijgend plan te komen waarin concrete maatregelen worden opgenomen voor het versterken van de mentale gezondheid van jongeren.**

Wat is het toekomstperspectief van de eerdere programmalijn 'Mentale gezondheid: van ons allemaal' (rapport juni 2022)? En wat betekent dit voor belangrijke daaraan gekoppelde programma's, zoals 'Welbevinden op school', die in samenwerking met onderwijs en gemeenten zijn gestart? Continuïteit en samenhang van deze preventieve inspanningen zijn essentieel.

Tot slot wijzen wij u er op dat mentale klachten vaak ontstaan in samenhang met leerproblemen, stress of zorgen thuis. Psychologen op postmasterniveau – zoals GZ-psychologen, Kinder- en Jeugdpsychologen, studentpsychologen en schoolpsychologen – spelen een essentiële rol in het herkennen en behandelen van psychische problemen, én in het voorkomen ervan. Hun expertise stelt hen in staat om complexe problematiek te doorgronden, passende zorg te organiseren en verbindingen te leggen tussen onderwijsinstelling, gezin/naasten en zorg. Juist binnen onderwijsinstellingen kunnen zij het verschil maken.

Aanbevelingen voor het debat

1. Zorg dat er voldoende aandacht voor vroegsignalering is op scholen en stimuleer de inzet van schoolpsychologen zodat op iedere school hun expertise kan worden ingezet.

2. Borg de verdere verspreiding en landelijke implementatie van kansrijke preventie initiatieven zoals o.a. inloopspreekuren (bijvoorbeeld @ease), Mental Health First AID (MHFA) en HYPE.

3. Bouw aan een structurele samenwerking tussen het ministerie VWS en OCW op dit thema. Wij vragen om een blijvende, domeinoverstijgende aanpak met concrete doelen waarbij VWS de coördinerende rol op zich neemt. Deel twee van de werkagenda mentale gezondheid biedt hier een uitstekend kader voor.

4. Zet in op preventie en ondersteuning buiten de specialistische ggz, niet iedereen heeft specialistische zorg nodig. De wachttijden in de ggz zijn hoog en de capaciteit beperkt. Betere samenwerking tussen onderwijsinstellingen en de ggz speelt hierin een sleutelrol. Een inspirerend voorbeeld is het Deltion Jongerenteam, waar onderwijs en zorg actief samen optrekken in het signaleren en begeleiden van studenten met mentale klachten.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Pepers (Directeur, de Nederlandse ggz)

Monique Rook (Directeur, Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)